

РОЛЬ ІНТУЇЦІЇ В РОЗВИТКУ НАУКИ

Інтуїція – (пізньолат. *intuitio* – споглядання, від дієслова *intueor* – уважно дивлюся, звертаю увагу) здатність людини у деяких випадках несвідомо, чуттям уловлювати істину, передбачати, вгадувати щось, спираючись на попередній досвід, знання і т. п.; чуття, проникливість, здогад, передчуття, шосте чуття. Давно відомо, що інтуїція – найважливіша передумова творчості. Вона виступає як специфічний пізнавальний процес, що безпосередньо продукує нове знання, виступає такою ж загальною, властивою всім людям (правда, різною мірою) здатністю, як і відчуття, і абстрактне мислення.

Інтуїція – ось що, цілком ймовірно, грає саму важливу, вирішальну роль у створенні нових наукових уявлень і висунення нових ідей. Інтуїція необхідна для суспільства, передовсім не в культурній, а в науково-технічній царині, позаяк саме ця сфера найбільше впливає на добробут та динамічний розвиток знань людства.

Останнім часом про інтуїцію заговорили як про впливовий чинник сучасного наукового знання. З міфу інтуїція перетворюється на реальність, із знаряддя містики в об'єкт і засіб наукового пізнання. При цьому деякі дослідники схильні убачати в інтуїції свого роду панацею в рішенні ряду актуальних наукових проблем. Інтуїцію можна пізнати і належним чином оцінити лише в ланцюзі творчого процесу. Причетність інтуїції до наукового процесу стала такою очевидною, що перетворилася на умову і початковий пункт позитивного рішення як тієї, так і іншої проблеми. Докопатися до сутності інтуїції намагалися філософи, мислителі, психологи, письменники та інші, які хоч раз у житті замислювалися про те, через що саме виникає натхнення.

Історія філософських вчень про інтуїцію до певної міри відображає історію розвитку теорій пізнання і природно наукового знання: різні теорії і окремі самостійні концепції інтуїції виникали в діалектичному взаємозв'язку з постановкою нових гносеологічних проблем в науці, і зокрема у зв'язку з проблемою методу в природознавстві і математиці. Залишаючись важливим і необхідним елементом пізнання, що наочно розкриває діалектичну і гнучкість людського мислення, його творчий характер, інтуїція у свою чергу як у фокусі збирала і відображала всю багатогранну і багатопланову картину розвитку наукового знання як продукту соціально-історичної еволюції людини і суспільства. Інтуїція виступає не тільки як продукт наукового знання, але і як засіб його подальшого розвитку дослідження, оскільки сприяє виявленню нових зв'язків і відносин в його складній структурі. Від рішення проблеми інтуїції залежить успіх в розкритті таємниці наукової творчості і в кінцевому рахунку – прогрес науки.